Beslutsunderlag

Styrelsen 260424

Telefon: 031 64 74 00

Diarienummer: 2023-00243

Mejladress: pascal.karlsson@gryaab.se

Handläggare: Pascal Karlsson

Investeringsbeslut förprojektering ny reningsanläggning inom projektprogram Nya Rya

Förslag till beslut

I styrelsen för Gryaab AB:

Styrelsen godkänner investering i form av förprojektering av ny reningsanläggning för avloppsvatten inom ramen för program Nya Rya, enligt beskrivning i beslutsunderlaget, till högst 230 miljoner kronor i 2026 års penningvärde.

Styrelsen ger VD i uppdrag att teckna avtal för investeringen.

Sammanfattning

Program Nya Rya är ett tioårigt investeringsprogram för om- och tillbyggnad av Ryaverket, så att Gryaab långsiktigt kan uppfylla nya skärpta utsläppskrav och möjliggöra anslutning av fler invånare i ägarkommunerna. Den nya reningsanläggningen för avloppsvatten som ska byggas omfattar biologisk rening av avloppsvatten med AGS-teknik samt sandfilter och tillhörande anläggningsdelar. För att klara tidplanen med att få den nya reningsanläggningen i drift innan nuvarande miljötillstånd löper ut behöver nu förprojekteringen starta. Förprojekteringen bygger vidare på genomförd förstudie. Under förprojekteringen tas underlag fram för att fastställa projektets omfattning såsom till exempel ritningar, beskrivningar, tidplan och kostnadskalkyler. Resultatet av förprojektering är beslutsunderlaget till nästa fas, genomförande (Detaljprojektering och Byggnation).

Förslaget är investering i form av förprojektering av ny reningsanläggning enligt beskrivning i beslutsunderlaget till högst 230 miljoner kronor i 2026 års penningvärde. Siffran 230 miljoner kronor är framräknad som 3% av bedömd total projektkostnad för ny reningsanläggning på 7,7 miljarder kronor. Med riskreserven är investeringsramen för ny reningsanläggning 9,4 miljarder kronor.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Investeringsutgiften kommer att börja belasta Gryaabs resultaträkning först i samband med att ny reningsanläggning tas i drift, vilket beräknas ske år 2035/2036. Vid antagandet om en ränta på 3,5 % och en avskrivningstid på 40 år blir den initiala finansiella årskostnaden (ränta och avskrivningar), som ska finansieras via avgifterna, ca 13,8 miljoner kr per år. Fördelat på antalet anslutna individer innebär det en ökad avgift om cirka 15 kr per år. Investeringen är erforderlig för att ordna och driva anläggningen. Kostnaden bedöms därför som nödvändig enligt lagen om allmänna vattentjänster.

Gryaabs resultat kommer också att successivt belastas med räntekostnader under anskaffningsperioden, då ränteutgifterna inte aktiveras i investeringsvolymen.

Genom att fatta detta investeringsbeslut tas en ekonomisk risk. Om styrelsen eller delägarkommunerna skulle välja att avbryta genomförandet av ny reningsanläggning kommer nedlagda investeringsmedel att bokas om från bolagets balansräkning till att belasta det aktuella årets resultaträkning. Bolaget bedömer dock denna ekonomiska risk som låg utifrån tidigare fattat inriktningsbeslut med bred förankring i samtliga delägarkommuner. Det är också en risk som bolaget behöver ta för att kunna ha framdrift i programmet och kunna hålla tidplanen fram till år 2036 då befintligt miljötillstånd går ut.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Den befintliga reningsprocessen har begränsad kapacitet och reningsförmåga. Genomförande av ny reningsanläggning kommer innebära att avloppsvattnet renas mer långtgående än i befintlig reningsanläggning, så de samlade utsläppen kommer ha en högre reningsgrad, vilket ger lägre utsläppshalter till recipienten.

Ny reningsanläggning, som en del av program Nya Rya, möjliggör för Gryaab att fortsätta ta emot och behandla avloppsvattnet från sina delägarkommuner även efter

2036. Det är i sin tur en förutsättning för att delägarkommunerna ska kunna bygga nya bostäder och öka infrastrukturen för att kunna möta den växande befolkningen.

Samverkan

Beslutet har behandlats på lokalt samverkansgruppsmöte den 29 januari 2026.

Ärendet

Ärendet behandlar förprojektering av ny i ny reningsanläggning för avloppsvatten inom program Nya Rya.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Gryaabs nuvarande miljötillstånd är tidsbegränsat till och med år 2036 och innehåller villkor på att bolaget ska utreda och ta fram en handlingsplan för hur Ryaverket ska anpassas för att i framtiden klara skärpta krav. Tillståndsgivaren har i miljötillståndet angivit att ett större reningsverk borde klara reningskrav som är betydligt högre än de krav Gryaab har idag. Som framgick redan i miljötillståndsprocessen visar Gryaabs samlade utredningar och erfarenhet av verket att för att nå sådana utsläppshalter måste avloppsreningsverkets kapacitet ökas utöver vad som är möjligt inom verkets nuvarande område.

Förutom en förväntan om strängare utsläppskrav har befolkningen i Gryaabs delägarkommuner ökat kraftigt de senaste årtiondena. Den senaste befolkningsprognosen visar en ökning för Gryaabs delägarkommuner (exklusive Bollebygd) med 35 % fram till år 2055.

Program Nya Rya avser de sammantagna delprojekten med att bygga ut och komplettera Gryaabs anläggning med ny inloppspumpstation och ny reningsanläggning för avloppsvatten, så att bolaget klarar att uppnå både kommande miljötillståndskrav och ökad belastning. Styrelsen fattade i maj 2022 beslut om inriktning och finansieringsmodell för Program Nya Rya. Gryaabs åtta ägarkommuner har tagit ställning till beslutet och tillstyrkt det.

Ny reningsanläggning för avloppsvatten

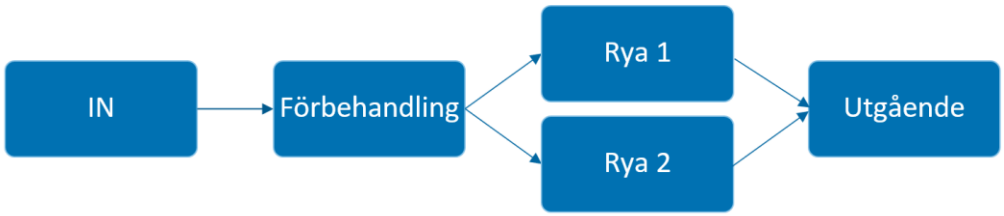

Figur 1: Allt avloppsvatten som kommer in till Ryaverket genomgår samma förbehandling. I framtiden kommer en del av det förbehandlade vattnet ledas till helt nybyggda anläggningsdelar på markområdet kallat Rya 2, medan en del av vattnet fortsätter ledas till den befintliga anläggningen, Rya 1, där viss ombyggnation av anläggningen planeras. Anläggningarna Rya 1 och Rya 2 kommer alltså vara två parallella behandlingslinjer. Avslutningsvis samlas det renade avloppsvattnet från Rya 1 och Rya 2 ihop och leds till recipient via den gemensamma utloppstunneln.

Figur 2: Illustration av helt nybyggd reningsanläggning på markområdet Rya 2. Observera att detta är en illustration som enbart syftar till att ge en uppfattning om storlek och omfattning av den nya reningsanläggningen. Närmast till vänster är sandfilterbyggnaden illustrerad, bakom den ligger öppna bassänger för den biologiska processen samt andra byggnader. Projektering med utformning och utseende återstår, och anläggningen kan komma att se helt annorlunda ut än vad illustrationen visar. Det pågår ett arbete med att ta fram ett gestaltningsprogram, för att få en genomtänkt utformning.

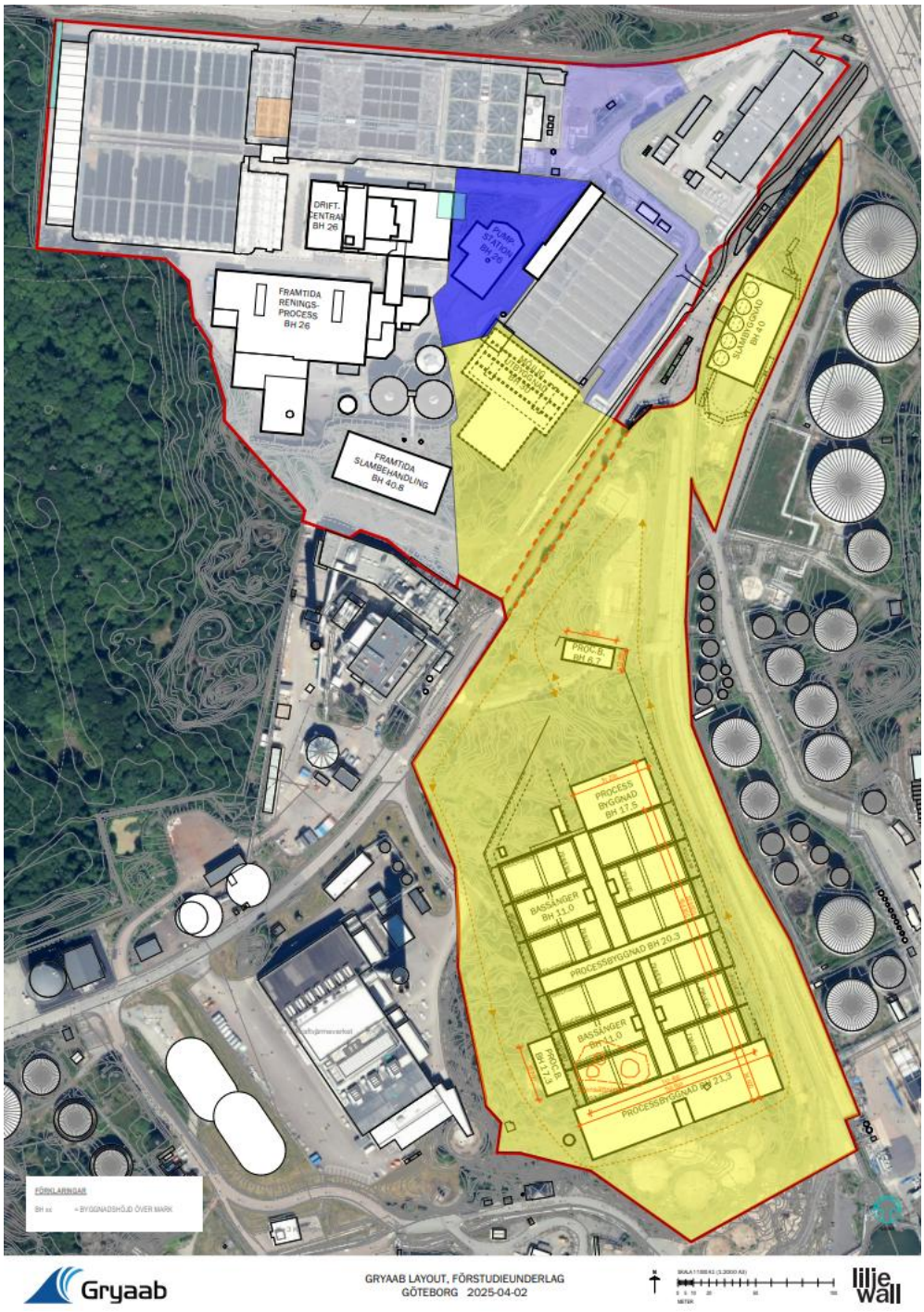

Figur 3: Det gula området visar den helt nya markyta (Rya 2) som kommer att tas i anspråk för utökad reningsanläggning. Här kommer det byggas öppna bassänger för biologisk process, tillhörande processbyggnader, pumpstationer och eventuellt ytterligare några byggnader/anläggningsdelar, samt infrastruktur som förbinder de olika delarna. Det grå området visar befintlig reningsanläggning (Rya 1) och det blå området är den yta som tas i anspråk för byggande av ny inloppspumpstation.

Aktuellt skede

Figur 4: Förstudien är genomförd, med några få kvarstående delar att slutföra. Det är nu dags att starta förprojekteringen. I förprojekteringen fastställs storlek, placering och principiell utformning av anläggningen med sina delar. Under förprojekteringen tas underlag fram för att fastställa projektets omfattning såsom till exempel ritningar, beskrivningar, tidplan och kostnadskalkyler. Resultatet av förprojektering är beslutsunderlaget till nästa fas, genomförande (Detaljprojektering och Byggnation).

Investeringsbudget

Investeringsbudget för förprojektering av ny reningsanläggning är bedömd till högst 230 miljoner kronor i 2026 års penningvärde. Kostnadsbedömningen är baserad på förstudien och erfarenheter från tidigare genomförda projekt. Förprojektering för denna typ av anläggningar ligger erfarenhetsmässigt ofta i spannet 2-4 % av total projektkostnad. Beloppet 230 miljoner kronor är framräknad som 3% av projektkostnaden 7,7 miljarder kronor. Med riskreserven är investeringsramen för ny reningsanläggning 9,4 miljarder kronor.

Kostnaden avser framtagande av ovanstående beskrivna handlingar.

Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Ärendet avser ett investeringsbeslut om 230 miljoner kronor. Investeringen är en del av program Nya Rya.

Styrelsen fattade i maj 2022 beslut om inriktning och finansieringsmodell för program Nya Rya. Beslutet bedömdes vara av principiell beskaffenhet. Gryaabs åtta ägarkommuner har tagit ställning till beslutet och tillstyrkt det. Genom att Gryaabs ägarkommuner tillstyrkt beslutet ges styrelsen möjlighet att fatta beslut inom ramen för inriktningsbeslutet.

Att i närtid komma igång med förprojektering av ny reningsanläggning för avloppsvatten är en förutsättning för att kunna slutföra projektet i tid och därmed

uppnå de inriktningar som beskrivs i inriktningsbeslutet. Mot den bakgrunden och med hänsyn till nivån på investeringsbudgetens storlek bedöms ärendet inte vara av principiell beskaffenhet.

Bolagets bedömning

Ärendet behandlar förprojektering av nya reningsanläggning för avloppsvatten inom program Nya Rya. Att genomföra förprojekteringen av nya reningsanläggning är nödvändigt för att kunna fortsätta arbetet med att bygga ut reningsverket så att kommande utsläppsvillkor kan uppfyllas.

Styrelsen föreslås besluta att investering i förprojektering av ny reningsanläggning inom Nya Rya genomförs till högst 230 miljoner kronor i 2026 års penningvärde.